

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1134/2022
27.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела прогањање из члана 138а став 1. тачка 1) и 2) Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Иване Надрљански, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Саду К 334/21 од 06.04.2022. године и Вишег суда у Новом Саду Кж1 150/22 од 12.07.2022. године, у седници већа одржаној дана 27.10.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Иване Надрљански, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Саду К 334/21 од 06.04.2022. године и Вишег суда у Новом Саду Кж1 150/22 од 12.07.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду К 334/21 од 06.04.2022. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела прогањање из члана 138а став 1. тачка 1) и 2) Кривичног законика па је осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 7 (седам) месеци, у коју му се урачунава време проведено у притвору како је то ближе наведено у изреци пресуде.

На основу члана 89а став 1. Кривичног законика према окривљеном је изречена мера безбедности забране приближавања и комуникације са оштећеном, па је окривљеном забрањен приступ оштећеној ББ на минималној удаљености од 100 метара од места становања и места рада оштећене, узмимиравање оштећене и даља комуникација са оштећеном, која ће трајати 2 (две) године, рачунајући од дана правноснажности пресуде, с тим што се време проведено у затвору не урачунава у време трајања ове мере.

Истом пресудом, окривљени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка настале пред Основним судом у Новом Саду, ближе опредељене изреком пресуде,

трошкове вештачења и трошкове пуномоћника оштећене, чији ће износ бити накнадно утврђен, посебним решењем, као и трошкове судског паушала у износу од 5.000,00 динара, све у року од 3 (три) месеца од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, док имовинскоправног захтева није било.

Одлучујући о жалби браниоца окривљеног АА, Виши суд у Новом Саду је пресудом Кж1 150/22 од 12.07.2022. године, исту одбио као неосновану и потврдио првостепену пресуду.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднела бранилац окривљеног АА, адвокат Ивана Надрљански, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде или да исте преиначи и донесе пресуду којом се окривљени ослобађа од оптужбе. Предложила је да се с обзиром на садржај захтева, извршење казне затвора одложи.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу у складу са чланом 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Бранилац окривљеног АА, истичући повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП наводи да је суд повредио кривични закон на штету окривљеног, обзиром да га је огласио кривим за кривично дело прогањање из члана 138а став 1. тачка 1) и 2) Кривичног законика, иако чињенични опис кривичног дела дат у изреци пресуде не садржи све елементе бића предметног кривичног дела, тачније не садржи упорност окривљеног при извршењу инкриминисаних радњи.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани.

Чланом 138а став 1. тачка 1) и 2) Кривичног законика прописано је кажњавање оног ко у току одређеног временског периода упорно друго лице неовлашћено прати или предузима друге радње у циљу физичког приближавања том лицу противно његовој вољи и онај ко противно вољи другог лица настоји да са њим успостави контакт непосредно, преко трећег лица или путем средстава комуникације.

Из чињеничног описа кривичног дела датог у изреци првостепене пресуде произилази да је окривљени АА у периоду од 12.03.2020. године до 20.10.2020. године, способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима, свестан свога дела

и да је исто забрањено и хтео његово извршење противно вољи оштећене ББ настојао да са њом успостави контакт непосредно и путем средстава комуникације у циљу физичког зближавања, иако му је она још у децембру 2019. године након прекида емотивне везе рекла да не жели више никакав контакт са њим, на тај начин што је са својих бројева мобилних телефона позивао оштећену и слао јој СМС поруке на њен мобилни телефон, пролазио поред зграде у којој оштећена живи и то тако што је позвао оштећену путем мобилног телефона дана 12.03.2020. године, затим дана 30.03.2020. године и 04.04.2020. године послао СМС поруку, дана 17.04.2020. године прошао непосредно поред улаза у њену зграду, дана 19.04.2020. године, 26.04.2020. године и 09.05.2020. године упутио СМС поруке, а затим 20.10.2020. године послао писмо на њену адресу у Швајцарској.

Врховни касациони суд налази, да се у претходно описаним радњама окривљеног АА, супротно наводима браниоца, стичу сва законска обележја кривичног дела прогањање из члана 138а став 1. тачка 1) и 2) Кривичног законика, како објективна обележја која се односе на радњу извршења коју је предузео окривљени, тако и субјективна обележја кривичног дела која се тичу урачунљивости и умишљаја окривљеног, који укључује и свест о забрањености дела.

Осим тога, исте наводе садржане у захтеву за заштиту законитости, бранилац окривљеног истицала је и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и у образложењу пресуде на страни 5. пасус 1., дао јасне и довољне разлоге за свој закључак да све радње које је окривљени предузео у периоду дужем од седам месеци против воље оштећене, а које су утврђене изреком пресуде, представљају упорност окривљеног да успостави комуникацију са оштећеном и да се у тим радњама стичу сва законска обележја кривичног дела из члана 138а став 1. тачка 1) и 2) Кривичног законика и поред тога што у чињеничном опису изреке пресуде није експлицитно наведен израз „упорно“, које разлоге Врховни касациони суд у свему прихвата и у смислу члана 491. став 2. ЗКП на њих упућује.

Поднетим захтевом браниоца окривљеног се указује и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, уз образложење да се побијане пресуде заснивају на незаконитим доказима, на којима се пресуда не може заснивати и као незаконит доказ означава одштампане снимке екрана мобилног телефона (скриншотове) СМС порука и позива које је оштећена доставила на УСБ-у, за које се не зна ко их је сачинио, начин на који су прибављени и када су настали. У вези са овим бранилац истиче да су ови докази прибављени супротно одредби члана 152. став 3. ЗКП, јер је мобилни телефон у смислу ове одредбе уређај за аутоматску обраду података који се може претресати само на основу наредбе суда, која у конкретном случају није донета.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости, нису основани.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 26) ЗКП је прописано да је „исправа“ сваки предмет или рачунарски податак који је подобан или одређен да служи као доказ чињенице која се утврђује у поступку (члан 83. став 1. и 2.).

Одредбом члана 138. став 1. ЗКП је прописано да се доказивање исправом врши читањем, гледањем, слушањем или увидом у садржај исправе на други начин.

Одредбом члана 139. став 1. ЗКП је прописано да исправу по службеној дужности или на предлог странака прибавља орган поступка или подносе странке, по правилу, у оригиналу.

Првостепени суд је на главном претресу, извршио увид у писане доказе, па и у одштампану верзију података са УСБ-а, чији саставни део су спорни „скриншотови“ СМС порука послатих са мобилног телефона окривљеног на мобилни телефон оштећене и позива које је окривљени упутио оштећеној, а које је оштећена презентовала и доставила овлашћеним службеним лицима ПУ Нови Сад, приликом сачињавања кривичне пријаве против окривљеног, што по оцени Врховног касационог суда, представља увид у исправе, а што је сходно одредби члана 138. став 1. ЗКП предвиђено као један од начина на који се врши доказивање исправом, за коју доказну радњу није потребно испуњење услова прописаних одредбом члана 152. став 3. ЗКП, како се то неосновано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује. При томе, Врховни касациони суд, налази да је с обзиром на наведено, неопходно указати да одредба члана 152. став 3. ЗКП у конкретном случају није, нити је могла бити повређена, јер се та одредба односи на претресање уређаја за аутоматску обраду података окривљеног. У конкретном случају није вршен претрес мобилног телефона окривљеног, већ се ради о подацима добијеним са мобилног телефона оштећене, које је она у циљу заштите својих интереса сама приказала овлашћеним службеним лицима ПУ Нови Сад, којима је поткрепила своје усмене тврдње везано за радње извршења кривичног дела окривљеног у предметном догађају и који представљају предмете који су подобни да служе као доказ неке чињенице која има значај за правне односе. Сходно наведеном, по оцени Врховног касационог суда, одштампани „скриншотови“ СМС порука и позива упућених оштећеној од стране окривљеног, у смислу одредбе члана 2. став 1. тачка 26) ЗКП, којом је ближе одређен појам исправе, могу се сматрати исправом и као такви се могу користити, односно извести као доказ у кривичном поступку.

Поред тога, по налажењу Врховног касационог суда, одштампани текст предметних порука и позива, које је доставила оштећена, а што је сходно одредби члана 139. став 1. ЗКП један од начина на који се прибавља исправа, представља саставни део исказа оштећене, која је својим исказом датим на главном претресу потврдила аутентичност истих, због чега су супротни наводи захтева за заштиту законитости о незаконитости ових доказа, оцењени неоснованим.

Неосновано, као незаконит доказ на коме се пресуда не може заснивати, бранилац означава и видео снимак приложен на УСБ-у оштећене, наводећи да предметни снимак није изузет са надзорних камера у складу са одредбама ЗКП, при чему камере на згради, са којих тај снимак потиче, нису постављене у складу са предвиђеном процедуром.

По налажењу, Врховног касационог суда, видео запис – снимак надзорне камере од 17.04.2020. године, који је суд ценио као доказ, такође представља предмет који је

подобан да служи као доказ чињенице која има значај за правне односе и исти се може сматрати исправом и као такав се може користити, односно извести као доказ у кривичном поступку. Ово посебно, имајући у виду да је сигурносне камере, отац оштећене уз сагласност станара, поставио из безбедносних разлога на згради у којој живи оштећена, те да снимци камере могу да служе за утврђивање чињеница које су у интересу безбедности оштећене, станара зграде, али и шире – у јавном интересу, то су по налажењу Врховног касационог суда, нарочито имајући у виду да аутентичност овог снимка није оспоравана, неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, којима се и на овај начин указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Наводи браниоца којима указује да су предметне исправе на страном језику без овереног превода и да се из истих не виде датуми када су поруке послате и када је видео снимак настао односно да ли исти потичу из инкриминисаног периода, нису разматрани, јер представљају полемисање са утврђеним чињеничним стањем, што у смислу члана 485. став 4. ЗКП, није предмет разматрања од стране Врховног касационог суда, поводом захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног.

У погледу исте повреде закона, бранилац окривљеног наводи да је Извештај о догађају – насиље у породици ПУ Нови Сад од 21.03.2021. године, незаконит доказ, јер представља саставни део кривичне пријаве па се на њему правноснажна пресуда није могла заснивати.

Не стоје наводи захтева за заштиту законитости да је предметни извештај саставни део кривичне пријаве и да из тог разлога представља незаконит доказ. У том смислу, а имајући у виду да је у извештају, од стране овлашћеног лица и у законом прописаној форми, само констатовано пријављивање окривљеног од стране оштећене због узнемиравања и то да је оштећена доставила ПУ Нови Сад копије свих позива и порука које јој је окривљени упутио и да је наведени извештај искључиво цењен у контексту осталих доказа изведених током главног претреса, овај суд налази да су неосновани наводи браниоца којима се на овај начин указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Сходно свему изнетом, Врховни касациони суд налази да побијане правноснажне пресуде нису донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, обзиром да докази на које неосновано указује бранилац у поднетом захтеву, представљају законите доказе и по начину прибављања и по својој садржини и на њима се може заснивати правноснажна пресуда.

Као разлог подношења захтева бранилац истиче и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном преко браниоца, али наводи захтева не садрже објашњење у чему се истакнута повреда конкретно састоји. Како Врховни касациони суд правноснажну одлуку и поступак који је претходио њеном доношењу испитује само у оквиру разлога, дела и правца побијања који су истакнути у захтеву за заштиту законитости у смислу члана 489. став 1. ЗКП и није

овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледа истакнута повреда закона на коју се захтевом само указује, то се овај суд у разматрање ове повреде, није упуштао.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић